

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ ТА ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

Рівень вищої освіти – *(перший (бакалаврський) рівень)*

Освітня програма: «Дошкільна освіта»

Спеціальність: А2 Дошкільна освіта

Галузь знань: А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «26» серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти
Викладач	к.п.н., доцент Захарасевич Наталія Володимирівна к.п.н., доцент Кравець Надія Степанівна
Контактний телефон викладача	+380684243004
Е-mail викладача	nataliia.zakharasevych@cnu.edu.ua kravets.nadiia@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні (семінарські), самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Індивідуальні і групові консультації онлайн (viber, email) і офлайн
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна «Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти» спрямована на підготовку кваліфікованих фахівців у галузі дошкільної освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр». Метою цієї підготовки є засвоєння студентами професійної діяльності педагога в галузі фізичного виховання дошкільників, оволодіння майбутніми педагогами системою знань в галузі теорії та методики фізичного виховання, практичними вміннями та навичками з організації і проведення активних форм роботи з фізичної культури. Упровадження оздоровчої парадигми в систему освіти, як вагомого компонента філософської гуманістичної освіти, передбачає інтеграцію знань, інтелектуальне усвідомлення, ціннісне ставлення вихователів до проблеми збереження, формування і зміцнення здоров'я дітей та їх готовність до практичної реалізації цієї парадигми у власній професійній діяльності.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета викладання навчальної дисципліни: забезпечити кваліфікаційну компетентність майбутніх фахівців у збереженні та зміцненні здоров'я дітей; сприяти світоглядному переосмисленню пріоритетності даного напрямку. Завдання з вивчення навчальної дисципліни: – оволодіння студентами змістом навчальної дисципліни; – усвідомлення майбутніми педагогами пріоритетності фізкультурнооздоровчої роботи та необхідності формування у дітей світогляднооздоровчої поведінки;	

- оволодіння студентами системою знань, фахових умінь і навичок;
- уміньми їх творчо та оперативно реалізовувати у професійній діяльності задля забезпечення сприятливих передумов для збереження і зміцнення здоров'я дітей, впровадження у систему дошкільної освіти оздоровчої парадигми;
- формування практичних умінь і навичок виконання фізичних вправ та проведення різних форм роботи з фізичного виховання;
- формування потреби у самоактуалізації, професійному самовдосконаленні та самоосвіті задля компетентного вирішення оздоровчих завдань у галузі дошкільної освіти.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні (фахові компетентності)

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

Програмні результати навчання

ПР-01 Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-04 Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-14 Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПР-20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

ПР-22 Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку

Загальні компетентності (за професійним стандартом)

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність)

Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)

A2.2 Здатність обирати ефективні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до запитів та потреб здобувачів освіти

A2.3 Здатність організовувати ігрову (провідну) і інші види дитячої діяльності та підтримувати види діяльності, ініційовані дитиною

Б.1.1 Здатність організовувати фізично безпечне середовище

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год

Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18	
самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / Вибірковий
IV	Дошкільна освіта	Другий	Обов'язковий

Тематика навчальної дисципліни

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Предмет теорії і методики фізичного виховання та валеологічної освіти дітей дошкільного віку.	2	2	8
Тема 2. Методичні особливості навчання дошкільників основним рухам.	2	4	10

Тема 3. Методика навчання дітей дошкільного віку рухливих ігор, ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру	2	4	10
Тема 4. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня. Здоров'язбережувальні технології фізичного виховання дітей дошкільного віку	2	2	12
Тема 5. Вправи спортивного характеру.	2	4	10
Тема 6. Методика проведення занять з фізичної культури. Сучасні підходи до організації фізкультурно-оздоровчої роботи в ЗДО	2	2	10
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf Максимальна оцінка – 100 балів (вага оцінок за практичні заняття – 45 балів, за самостійна робота – 5 балів, екзамен – 50 балів). Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення КНУ про неформальну освіту) як КСР.		
Вимоги до письмових робіт	Усі види письмових робіт оцінюються в 100-бальній системі, вага оцінки змінюється залежно від виду роботи. Після всіх лекційних і практичних занять проводиться контроль самостійної роботи (в кінці семестру) для студентів денної форми навчання. КСР може проводитися у двох формах - проходження онлайн-курсу на сервісах Прометеус, Coursera або EdEra чи проходження тестування. Студент самостійно обирає форму, в якій буде здійснюватися КСР. Оцінювання КСР в 100-бальній системі, вага оцінки – 5 балів.		
Семінарські заняття	Робота на кожному практичному занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття та виконання практичних завдань та завдань запропонованих для самостійної роботи. За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття здобувач отримує макс. 100 б. Вага оцінки за всі практичні заняття – 45 балів		
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка мін. 25 балів (50%) за всі форми роботи		
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен форма здачі – комбінована		
7. Політика навчальної дисципліни			

Письмові роботи

Виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)

Академічна доброчесність

Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).

- Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція).

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>

- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf

- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою:

<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Пропуски занять (відпрацювання) Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентують: Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти- <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-taprovedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf> ; ПОЛОЖЕННЯ про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника ; Виконання завдання пізніше встановленого терміну Несвоєчасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання - Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) Ознайомитися із положенням можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja>

Невідповідна поведінка під час заняття Навчання передбачає високий рівень пізнавальної активності, ініціативності, дотримання норм та правил професійної етики майбутніх фахівців «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів закладів вищої освіти» Ознайомитися із положенням можна за адресою:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Неформальна освіта

Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra. Можливість зарахування неформальної освіти регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)» Ознайомитися з положеннями можна за адресою: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція): наказ МОН України від 12.01.2021 № 33. – Київ: МОН, 2021. – 46 с. – Режим доступу:

https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

2. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: підручник / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2019. – 148 с. – Режим доступу: <https://lib.idgu.edu.ua/gift-1709-2020/>

3. Гаращенко Л. В. Методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. / Л. В. Гаращенко. – Київ: КУБГ, 2018. – 68 с. – Режим доступу: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/26333/>

4. Гаращенко Л. В. Теорія і методика фізичного виховання та валеологічної освіти: робоча програма навчальної дисципліни / Л. В. Гаращенко. – Київ: КУБГ, 2016. – 34 с. – Режим доступу: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19411/>

5. Грищенко О. О. Організація фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку засобом сучасних педагогічних технологій: кваліфікац. робота / О. О. Грищенко. – Кривий Ріг: КДПУ, 2024. – 68 с. – Режим доступу: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11239>

6. Захарасевич, Н. В., Кравець, Н. С., Клевака, Л. П. (2024). Роль фізичної активності у формуванні здорового способу життя дітей дошкільного віку. *Академічні візії*, (38). вилучено із <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1580> (<https://doi.org/10.5281/zenodo.14571345>)

7. Зозуля К. В. Методичні рекомендації до навчального курсу «Теорія та методика фізичного виховання» / К. В. Зозуля. – Харків: ХНПУ, 2022. – 41 с. – Режим доступу: <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/659ef4ed-181a-4094-ac8c-8aa52a92e700>

8. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання: підручник / Т. Ю. Круцевич. – Київ: Олімпійська література, 2017. – 392 с.

9. Максимова О. О. Валеологічна освіта дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. / О. О. Максимова. – Київ: Слово, 2018. – 88 с.

10. Пилипей Л. П. Основи фізичного виховання: навч.-метод. посіб. для самот. занять здобувачів / Л. П. Пилипей. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2020. – 102 с.

11. Потапчук Т.В., Захарасевич Н.В., Кравець Н.С. Здоров'язбережувальні технології фізичного виховання дітей дошкільного віку: реалії та перспективи. Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): журнал. 2025. № 1(47) 2025. С. 72-980 [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-1\(47](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-1(47)

12. Соловей А. В. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей дошкільного віку: лекц. курс / А. В. Соловей. – Львів: ЛДУФК, 2018. – 76 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/15889>